

Je bedrijf in cijfers

MEER
INFO OVER
BOEKHOUDEN?
ZIE PAG. 20

1 WAT IS ER VERDIEND?

'De eerste vraag die veel vrouwen stellen als ze het boekhoudrapport onder ogen krijgen, is: wat is er verdiend? En waar is het geld aan uitgegeven? Dat is te zien in het overzicht van de financiële resultaten', zegt accountant Jacoline Hamming van Accon avm. 'Met een ruimte van 110.200 euro voor privé-onttrekkingen, voor aflossingen en voor investeringen zie je dat het voorbeeldbedrijf vergeleken met andere bedrijven technisch goed draait.' Wel is het bedrag voor aflossingen met 42.100 euro fors hoger dan gemiddeld. 'Dit is te verklaren doordat het bedrijf in relatief korte tijd is gegroeid.'

Een hoge financiering is in principe niet erg, vindt Jacoline. 'Het moet wel bij je passen. Met een hogere financiering is de druk om technisch goed te draaien ook hoger. Stel jezelf bij elke strategische beslissing de vraag: kan ik dat? En bovenal: wil ik dat?'

2 FINANCIËLE BUFFER

De marge voor investeringen geeft de financiële ruimte aan die je bedrijf heeft. Het is de bruto geldstroom minus de privé-onttrekkingen en de rente en aflossingen aan de bank. Jacoline: 'Stel jezelf opnieuw de vraag: ben ik tevreden met dit bedrag of hoe kan ik dit veranderen?'

Bij dit bedrijf is het bedrag voor investeringen beperkt. 'Met dit bedrag moet je vervangingsinvesteringen kunnen doen, maar ook een financiële buffer kunnen aanleggen.' Dat laatste wordt niet vaak gedaan of is niet mogelijk. 'Een buffer is echter belangrijk om een periode met bijvoorbeeld lage melkprijzen goed door te komen. Voor een bedrijf van deze omvang zou een buffer van 30.000 euro mooi zijn.' Diane Schoonhoven, melkveeconsulent bij Boerenbond, zegt: 'Behalve de bedrijfsgrootte kan ook de jaarlast, dus de aflossingen inclusief te betalen interesten, een leidraad zijn voor de hoogte van de buffer.'

3 MELKPRIJS

Jacoline: 'De break-evenmelkprijs is een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van je bedrijf. Het is de melkprijs die je nodig hebt om op basis van de bestaande bedrijfsvoering aan alle financiële verplichtingen, inclusief vervangende investeringen, te voldoen.' Het voorbeeldbedrijf laat zien dat het een melkprijs van 37,5 euro per 100 kilogram melk nodig heeft. 'Met een werkelijke melkprijs van 39,10 euro maakt het bedrijf winst.'

Diane: 'In Vlaanderen zie je met name op bedrijven waar recent geïnvesteerd is, een dergelijk hoge break-evenmelkprijs. Normaal ligt deze vaak lager. Belangrijk is dat in de break-evenmelkprijs ook de gezinsuitgaven zijn meegenomen.'

4 MEER MELKGELD

De financiële kengetallen per 100 kilogram melk geven aan waar de zwaartepunten van de opbrengsten en de kosten op het bedrijf liggen. Jacoline: 'Ik hoor vaak veehouders die zeggen: "We hebben op zoveel dingen geen invloed", maar je hebt op meer zaken invloed dan je denkt! Dit bedrijf kent een hoge uitbetaling van 39 euro per 100 kilogram melk. Je ziet dat de gehalten in de melk ook hoger zijn, namelijk 4,64% vet en 3,66% eiwit. Inzetten op goede gehalten maakt dus wel degelijk een verschil.'

Diane: 'Ook je veeomzet kun je beïnvloeden (omzet vee in Financiële kengetallen, red.). Hoeveel jongvee heb je nu echt nodig om je melkkoeien te vervangen? En heb je ruimte om een deel van je koeien met een Belgisch-witblauwstier te insemineren, zodat je de opbrengsten van de kalveren kunt verhogen? Hoe verlaten je koeien het bedrijf? Door ziekte of pootproblemen, of kun je ze goed afmelken zodat je er nog een goede vleesprijs voor krijgt?'

5 BELEID VOOR MACHINES

De kosten voor betaalde arbeid en werktuigen zijn op het voorbeeldbedrijf niet hoog. 'Per bedrijf is de situatie natuurlijk verschillend. Toch zie je dat bedrijven die zelf een machinepark hebben, alsnog de loonwerker regelmatig laten komen. Stel een duidelijk "machinebeleid" op', tipt Jacoline. 'Zo'n plan helpt je om concreet kosten te verlagen.'

6 QUOTUM BIJKOPEN?

In 2015 wordt het melkquotum afgeschaft. Jacoline: 'Na 2015 is je melkquotum waarschijnlijk niets meer waard, waardoor het nu een van de grootste afschrijvingsposten op bedrijven is.'

Het voorbeeldbedrijf heeft het afgelopen jaar geen nieuw melkquotum meer bijgekocht. 'Of het slim is om quotum bij te kopen, is afhankelijk van het doel dat je nastreeft.' Jacoline adviseert bij groei van het bedrijf zeer kritisch te blijven op de kosten. 'Hoe ga je de mestafzet en de ruwvoerbehoefte van je steeds groter wordende veestapel regelen?'

Een boekhoudrapport alleen zegt niets, vinden accountant Jacqueline Hamming van Accon avm en Diane Schoonhoven, melkveeconsulent van Boerenbond. 'Belangrijk is dat je zelf tevreden bent over de cijfers. Is dit waar je heen wilt?' Beiden bekijken de cijfers van een voorbeeldbedrijf met 78 koeien en geven praktische tips.

TEKST JORIEKE VAN CAPPELEN

STRUCTUUR VAN HET BEDRIJF

	2012/2013 gemiddelde ***)	2012/2013	2011/2012
Bedrijfsoppervlakte (kadastrale maten) in ha.	57,43	43,57	44,63
Grond Dienst Regelingen in ha.			
Grasland	48,1	34,8	38,2
Bouwland	6,4	8,1	7,9
	54,5	42,9	46,0
Melkquotum			
Geleverd aan fabriek kg melk	758.845	667.046	658.646
Vet%	4,38	4,64	4,62
Eiwit%	3,56	3,66	3,60
Veestapel			
Melkkoeien	94	78	74
Vrouwelijk jongvee > 1 jr	33	25	28
Vrouwelijk jongvee < 1 jr	32	33	30
Arbeid	1,4	1,5	1,5

FINANCIELE KENGETALLEN PER 100 KG MELK

	Gemiddelde excl. BTW	2012/2013 excl. BTW	2011/2012 excl. BTW
Melkproductie	758.845	667.046	658.646
Opbrengsten			
Melk	36,4	39,1	39,6
Omzet vee	2,6	3,7	2,9
Aanwas vee	1,0	0,8	1,5
Overig melkveehouderij	0,7	0,0	0,0
	40,8	43,6	44,0
Veevoer	10,7	11,4	9,2
Diergezondheid	1,2	1,1	1,3
Fokkerij en melkcontrole	0,8	1,0	0,9
Overige	1,1	1,1	0,9
Gewasbescherming en zaaizaad	0,3	0,4	0,3
Meststoffen	1,2	1,0	1,1
Mestafzet	0,1	0,0	0,0
Energie en water	1,0	1,0	1,1
	16,5	17,0	14,7
Saldo melkveehouderij	24,3	26,6	29,3
TSR	3,3	3,9	4,2
Saldo nevenactiviteiten	0,8	0,0	0,0
Vaste kosten			
Betaalde arbeid	0,6	0,1	0,2
Werk door derden	3,0	2,2	2,1
Werktuigen en installaties	6,2	4,7	5,9
Grond en gebouwen	5,2	1,8	1,5
Quotum	3,2	6,5	7,3
Algemene kosten	1,9	1,0	1,1
	20,1	16,4	18,0
Bruto geldstroom	16,2	22,9	25,8
uit geheel bedrijf			

BREAK-EVEN MELKPRIJS PER 100 KG MELK

Break-even melkprijs	38,1	37,5	35,8
Break-even melkprijs (excl. TSR)	41,4	41,4	40,0
Bodemprijs *)	30,4	29,3	28,1
Werkelijke melkprijs	36,4	39,1	39,6

BESTEDING VAN EN BEHOEFTE AAN FINANCIELE RESULTATEN

	Gemiddelde	2012/2013	2011/2012
Melkproductie (kg)	758.845	667.046	658.646
Bruto geldstroom bedrijf *)	122.600	153.000	169.800
af: financiële baten en lasten	37.600	42.800	51.300
Cash flow **)	85.000	110.200	118.500
af: privé onttrekkingen bedrijf	31.700	39.500	33.200
Slagkracht/ reserveringscapaciteit ***)	53.300	70.700	85.300
af: aflossingen	36.700	42.100	36.000
Marge voor investeringen	16.600	28.600	49.300